

Павло Романів

Кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму
Львівський національний університет імені Івана Франка

**АКТИВИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ЖИДАЧІВСЬКОГО
РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ASSETS OF INTERNATIONAL COOPERATION IN THE
ZHYDACHIV DISTRICT OF THE LVIV REGION**

Анотація. Мета статті полягає в дослідженні актуальних та потенційно можливих туристсько-рекреаційних ресурсів у межах Жидачівського району Львівської області (регіон Придністер'я). аналізуються природні, історико-культурні, біосоціальні активи району у контексті розвитку туристичної діяльності. Описано варіанти міжнародної співпраці у Жидачівському районі у контексті культурного, рекреаційно-туристичного розвитку.

Ключові слова: Жидачівський район, Журавно, проект, міжнародна співпраця, туризм.

Annotation. The purpose of the paper is to study actual and potentially possible tourist and recreational resources within the Zhydachiv district of Lviv region (the Prydnistriian region). Analyzes the natural, historical and cultural, biosocial assets of the region in the context of tourism development. The variants of international cooperation in the Zhydachiv district in the context of cultural, recreational and tourist development are described.

Key words: Zhydachiv district, Zhuravno, project, international cooperation, tourism.

Жидачівський район розташований у південно – східній частині Львівської області, басейні річки Дністер, яка поділяє його на дві частини: північну – лівобережну й південну – правобережну. Площа району складає 1 000 км². Його протяжність із півночі на південь – 52 км., із заходу на схід – 32 км.

На півночі і заході район межує з Перемишлянським, Стрийським і Миколаївським районами Львівської області, на півдні і сході – Калуським та Рогатинським районами Івано-Франківської області (рис.). Відстань від кордону з Європейським Союзом (Республіка Польща) до кордону району – близько 100 км, до обласного центру м. Львова – близько 70 км.

Рисунок Картосхема географічного положення Жидачівського району Львівської області [3].

Аналізуючи різносторонню інформацію про територію дослідження, констатуємо, що економічний, культурний та кадровий потенціал, вигідне територіальне розташування, транспортні шляхи, відкривають широкі можливості для співпраці з партнерами, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у розвиток аграрного виробництва, промисловості, туризму.

Процеси децентралізації у районі призвели до утворення декількох об'єднаних територіальних громад. На 2018 рік у районі є Новострілищанська, Ходорівська, Гнізничівська об'єднані територіальні громади (ОТГ). У недалекій перспективі планується створення Жидачівської та Журавнівської ОТГ, що

посилюватиме потенціал активізації ресурсів та посилюватиме автономність прийняття рішень стосовно залучення інвестицій та міжнародної співпраці.

Місто Жидачів та Жидачівський район завдяки ряду якісних кроків (в попередні роки) намагаються заявити про себе як місце туристичного призначення в Україні та Польщі через туристично-інформаційну політику. Але потенціал галузі все-таки потерпає через: відсутність чіткої стратегії туристичного розвитку, розвинутої туристичної інфраструктури та відповідно якісного рівня сервісу; невизначеність особливостей притаманних місту з поміж міст-конкурентів (таких як: Стрий, Дрогобич, Івано-Франківськ, Сянок, Перемишль...).

Розвиток транскордонного співробітництва є одним із важливих аспектів формування регіональної політики кожної території. Жидачівський район – район, який знаходиться в безпосередній близькості до спільного кордону Львівської області з Польщею. Уже наявний досвід та подальша співпраця з польськими організаціями і компаніями може піти на користь економічному і культурному розвитку району. Сьогодні таке прикордонне співробітництво необхідно вдосконалювати та розвивати, наповнювати актуальними проектами та ініціативами. Таке співробітництво сприятиме підвищенню ролі району у зовнішньоекономічних відносинах, входженню до європейських організацій регіонального та національного характеру. Прикладом такого співробітництва є те, що ГО «Асоціація польських підприємців Львівщини» започаткувала проект «Журавно – місто історичної та культурної спадщини двох народів – українського та польського», що реалізується із жовтня 2016 року.

Вже започатковано процес налагодження тісніших зв'язків між районом і країнами Європейського Союзу. Передбачається, що обсяги допомоги Україні зростуть, а отже зростатиме допомога і для району. Близькість розташування району до польських міст і регіонів дасть змогу використати безпосередній їхній досвід щодо можливостей і перешкод на шляху реалізації програм ЄС.

Європейський Союз неохоче надає кошти країнам, які не є членами ЄС. Відтак, польсько-українська співпраця може стати додатковим позитивним

чинником в отриманні певної частини коштів для зміцнення прикордонного партнерства.

Співробітництво у рамках єврорегіонів спрямоване на поєднання зусиль в економічній сфері, розбудову соціальної, інформаційної та виробничої інфраструктури, будівництво та розвиток транспортної мережі, наукової та культурної співпраці, охорону навколишнього природного середовища. Прикордонні території, з врахуванням їхньої особливої ролі в процесах розвитку, дуже важливі для регіональної політики, яка реалізується як на рівні Європейського Союзу, так і окремих держав і регіонів. У випадку прикордонних регіонів ефективність цієї політики в значній мірі залежить від підготовки загальних фундаментів довгострокової транскордонної співпраці, виражених у відповідних стратегічних документах. «Стратегія транскордонного співробітництва Люблінського воєводства, Львівської області, Волинської області та Брестської області на роки 2014- 2020»- це документ, який визначає цілі і напрямки розвитку транскордонної співпраці. Вона ставить черговий важливий крок до поглиблення цього співробітництва, яке почалося в середині 90-х років ХХ сторіччя, між Люблінським воєводством і сусідніми областями України і Білорусі. Водночас це перший такого типу документ в масштабі Європейського Союзу, опрацьований для транскордонної зони, розташованої вздовж зовнішнього кордону ЄС. [1].

Прикладом культурної та туристичної співпраці є наміри про відкриття першого в Україні музею «батькові польської літератури» Миколаю Рею у смт Журавно.

8 вересня у смт. Журавно, що у Жидачівському районі Львівської області, відбулась науково-практична конференція, проведена у рамках літературно-мистецького форуму «Діалог двох культур», організована Міністерствами культури Польщі та України «Миколай Рей: великий син журавнівської землі, провісник польської літератури».

У рамках цієї події підписано декларацію намірів, щодо відкриття музею Миколая Рея у Журавні. Перші експонати, зокрема, виставку інформаційних

стендів двома мовами – українською та польською – з біографією Миколая Рея та короткими довідками про найвизначніші пам'ятки польської культури на теренах Галичини, передано у фонд майбутнього музею, що планується розмістити у стінах Ратуші (колишнє приміщення магістрату смт. Журавно).

У рамках цього проекту між ГО «Асоціація польських підприємців Львівщини» та Журавнівською селищною радою підписано меморандум про наміри щодо співпраці й популяризації історико-культурної спадщини українського та польського народів пов'язаної із Журавном.

«Батько польської літератури» походить із містечка Журавна над Дністром. Саме тут 4 лютого 1505 року в сім'ї дрібного шляхтича Станіслава Рея та його другої дружини Барбари Гербурт, сестри львівського підкоморія Пйотра Гербурта-Одновського, вдови Якуба Ключа (Клюса), Яна (Івана) Журавінського судилось народитися Миколаю Рею – видатному діячеві доби Ренесансу.

До найвідоміших творів письменника належать «Коротка бесіда між трьома особами: Паном, Війтом та Плебаном» (1543), «Життя Йосифа з єврейського роду» (1545), «Псалтир Давида» (1546), «Звіринець» (1562) та інші.

Саме ж селище Журавно з історією Республіки Польща тісно єднає не лише постать Миколая Рея. Саме в Журавно 17 жовтня 1676 р. підписано договір про перемир'я між королем Яном III Собеським та Османською Портою. У світовій історії цей акт має назву «Журавнівський мир». Позаминулого року тут відзначили 340 років з часу цієї події.

Міжнародне співробітництво у туристичній галузі триває у межах Мікропроекту № 8 «Спільне представлення туристичних, етнічних та культурних особливостей Жидачівського району (Україна) та Сяноцького повіту (Польща) на міжнародному туристичному ринку», який реалізовує Жидачівська районна рада в партнерстві з Сяноцьким повітом у складі парасолькового проекту № IPBU.03.02.00-76-820/12-00 «Спільна промоція туристичних можливостей та культурно-історичної спадщини Львівської області, Підкарпатського і Люблінського воєводств» за співфінансування ЄС в рамках Програми транскордонного співробітництва «Польща-Білорусь-Україна 2007-

2013». У рамках мікропроєкту проводяться дослідження туристичної галузі району, різноманітні спільні навчання, майстеркласи, презентації, конференції.

Варто вказати і на потенційні осередки активізації інвестиційної діяльності у контексті їхнього залучення у туристично-рекреаційне поле економічної активності. Це такі об'єкти, як палацово-парковий комплекс у смт Журавно, костел у селі Соколівка, колишній сірчаний кар'єр у с. Подорожне.

У Журавно розташований палацово-парковий комплекс, що має історичну та дендрологічну пізнавально-рекреаційну цінність та вважається перспективним у сенсі вкладання іноземних інвестицій стосовно його відновлення після пожежі у 2004 році.

Парк вважають пам'ятником садово-паркової архітектури XVIII ст. місцевого значення [Липа О.Л., Федоренко А.П. Заповідники та пам'ятки природи України. – К. : Вид-во «Урожай», 1969. – 188 с.]. У доброму стані збереглася будівля журавнівського палацу Чарторийських, також розташованого на території дендропарку. На час нашого дослідження у ній виконували певні ремонтно-реставраційні роботи, проте їх надто мало через брак коштів. До речі, вислів «палац Чарторийських» не зовсім відповідає історичному минулому. Більш об'єктивно було б його називати палацом Скринських, чи, принаймні, Скринських-Чарторийських. А історія палацу пов'язана із його власниками. Приблизно із 1790 р. ця територія належала Т. Жебровському. Його донька Сусанна була дружиною В. Скринського. Наступним власником став їхній син Антоній Скринський. Його донька Хелена (1894-1988) стала дружиною князя Казімежа Єжи Чарторийського (1892-1936). Саме через останнього власника палац у Журавно часто називають палацом Чарторийських.

Унікальним природним (природно-техногенним) об'єктом вважаємо найбільший і найглибший кар'єр в Західній Україні в с Подорожне, котрий має 90 метрів завглибшки, довжиною близько 3 700 м. Площа складає близько 2,2 тис га.

Територія має потенціал рекреаційно-туристичного використання (пішохідні екскурсії, спортивна риболовля, стаціонарний рекреаційний

відпочинок тощо). Утворене озеро потребує заходів з рекультивації та адаптації його до рекреаційно-туристичної діяльності [4].

Загалом, завданнями інвестиційної політика має бути:

- розробка та впровадження інвестиційної Концепції, направленої як на залучення додаткових внутрішніх та зовнішніх інвестицій, в т. ч. іноземного капіталу, так і на забезпечення їх максимально ефективного використання.

- застосування ряду сучасних організаційних та фінансових інструментів, які дозволять здійснити конкретні кроки по стимулюванню, розробці та втіленню нових інвестиційних проектів на всій території району, особливо у сільській території;

- підвищення інвестиційної привабливості району різноманітними інструментами, такими як промоція через різні канали, участь у заходах виставкової індустрії тощо.

Список використаних джерел.

1. Єврорегіон Карпати-Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://euroregionkarpaty.com.ua>

2. Липа О.Л., Федоренко А.П. Заповідники та пам'ятки природи України. – К. : Вид-во «Урожай», 1969. – 188 с.

3. Офіційний сайт Жидачівської РДА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zhydachivrda.org.ua.

4. Романів П. Актуальні та потенційні можливості туристичної діяльності у Наддністерському туристичному районі / П. Романів // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали ІХ міжнародної конференції з міжнародною участю. - Львів, 2015. - С. 164-168.